

Keskustelukierros työllisyysalueilla ja hyvinvointialueilla 2025

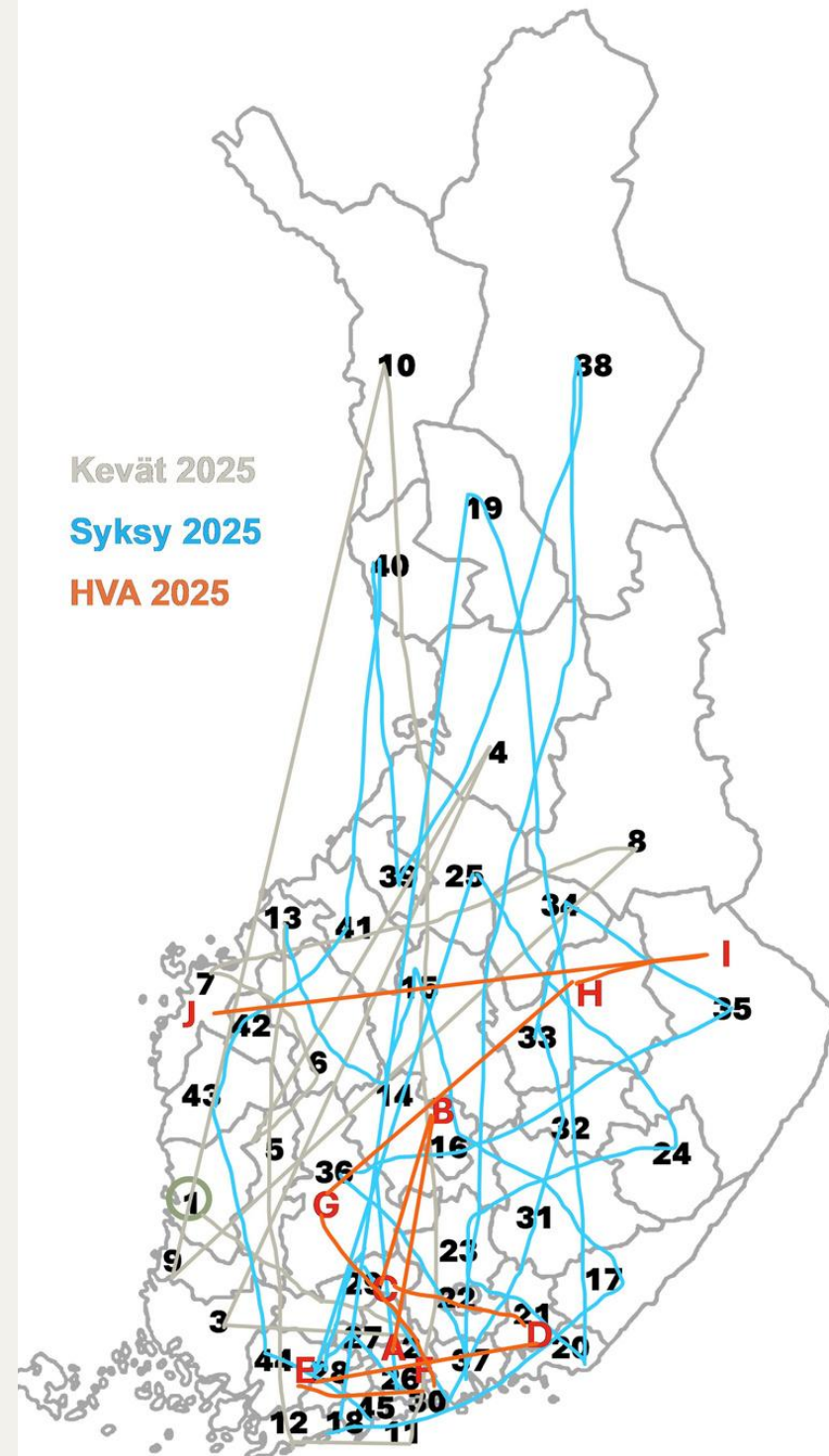
Sirapetsi II

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Miksi matkalle lähdettiin?

Matka kohti kysyntälähtöistä ja vaikuttavaa koulutusta

**Toteutettiin 45 työllisyysalueella ja 10 (21)
hyvinvointialueilla vuonna 2025**

**Tavoitteena: tilannekuva kielitaidon kehittämisestä,
osaamisesta, työllistymisestä ja tiedolla johtamisesta**

**Tunnistettiin haasteita ja
hyviä käytäntöjä eri puolilta Suomea.**

3 Hanketta yhteisellä asialla

**Opetus- ja kulttuuriministeriön
rahoittamat**

Strapetsi II

VIERKO 2

Eteka

Ohjelma

14.00 Tervetuloa!

Teema 1 Ajatuksia ammatillisesta koulutuksesta

Kommenttipuheenvuorot

Mari Pöysti, Hyria

J-P Suoraniemi, Vamia

Teema 2 Terveiset hyvinvointialueilta

Kommenttipuheenvuoro

Maija Kujala, Keski-Suomen hyvinvointialue

Teema 3 Vieraskieliset ja kielitaito

Kommenttipuheenvuoro

Elina Keränen, Kajaani

Teema 4 Alueellinen yhteistyö

Kommenttipuheenvuoro

Karoliina Ahola,

Pohjois-Karjalan työllisyysalue

Näkymiä toimintaympäristöön

Laura Koivisto-Khazaal, MDI

16.00 Tilaisuus päättyy

Teema 1

Piret Kinnunen, Strapetsi II

Ajatuksia ammatillisesta koulutuksesta

Yhteenveto

- Kohtaanto-ongelmat vaihtelevat alueittain ja aloittain
- Tarve ketterille koulutusratkaisuille (mikrotutkinnot, lyhytkoulutukset)
- Ennakointitiedon hyödyntäminen vaatii kehittämistä
- Tiedolla johtaminen tunnistettu tärkeäksi, mutta käytännöt vaihtelevat
- Osalla oppilaitoksilla kehittyneempi raportointi, mutta datan käytössä haasteita
- Tarve yhteisille mittareille ja tilannekuvaraporteille

Enemmän yhteistyötä

Roolit ja vastuut

Yrittäjä yhteistyötä varsinkin pk-yritysten
kanssa

Koulutetaan aloille, joille tarvetta!

Yksilölliset opintopolut;
kausityöläisille, eriyttäminen
osaamistason mukaan

Työnhakutaidot haltuun

Kielitaidon korostaminen
työnhaussa

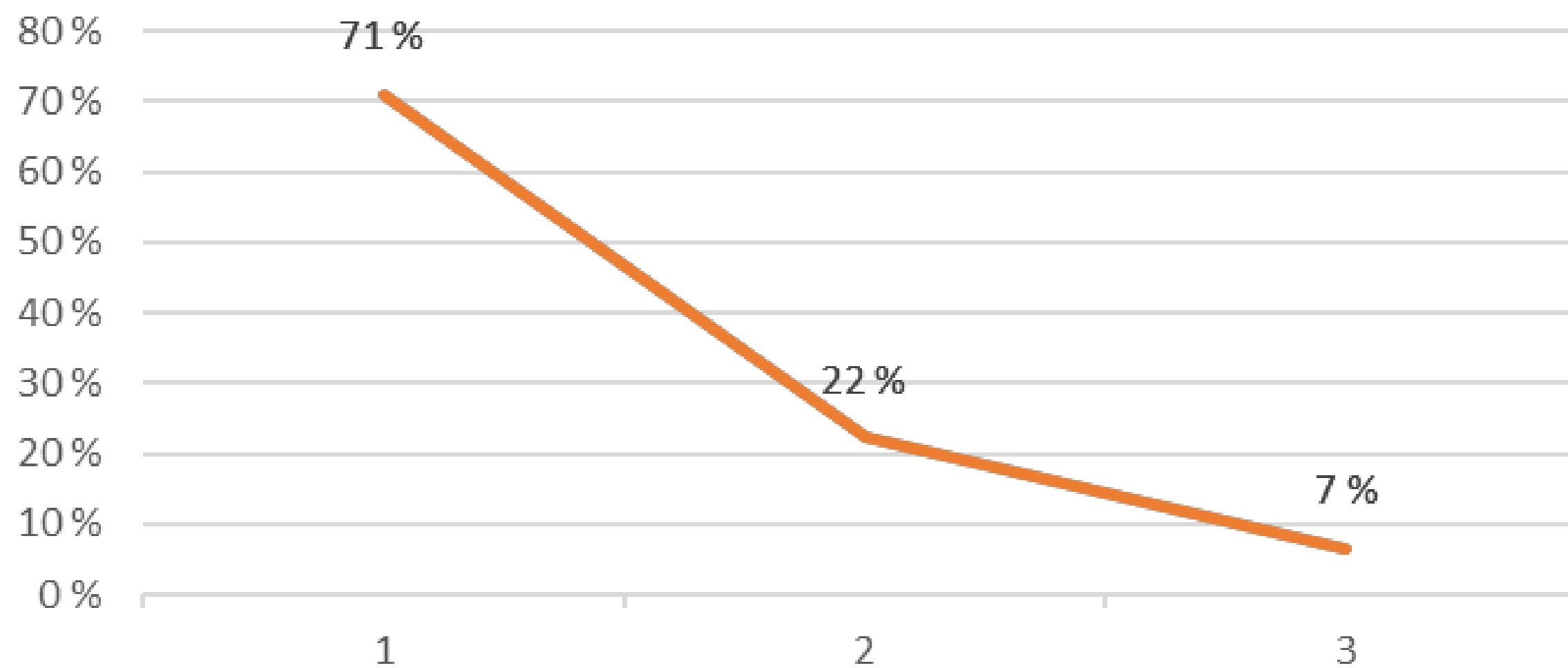
Kielitaito kasvaa työnteon
ohella

Osaamisen
sanoittamista

**Lyhyet/nopeat
koulutukset/väylät**

Yhteenveto

Yhteistyö ja tiedon jakaminen

1: Sujuu
2: Sujuu osittain
3: ei vastausta

Työllisyysaluekeskustelujen keskeisiä havaintoja

93 %: Koulutuspolkujen tulisi olla entistä yksilöllisempiä

22 %: Tarve tukea opiskelijoita oman osaamisen sanoittamisessa

22 %: Tarve kehittää työnhakijoiden ja opiskelijoiden työelämätaitoja

Suosituks

- Vahvistetaan yhteistyörakenteita ja selkeitä rooleja
- Kehitetään joustavia koulutuspolkuja ja kielitukea työpaikoille asti
- Otetaan käyttöön yhteiset mittarit ja jaetaan tietoa avoimesti
- Levitetään hyviä käytäntöjä ja tuetaan vertaisoppimista
- Panostetaan johtamiseen ja henkilöstön osaamiseen

Asiakkuusjohtaja

Mari Pöysti

Työ- ja elinvoimapalvelut

Hyria

Asiakkuuspäällikkö

Jukka-Pekka Suoraniemi

Työelämä- ja yrityspalvelut

Vamia

| Vamia – TyöElämää varten

Yhteistyö Pohjanmaan työllisyyspalveluiden kanssa:

- Säännölliset palaverit: johtoryhmätason palaverit, koulutusalaakohtaiset palaverit
- Koulutustarjonnan kehittäminen
 - Tarjonnan kattavuus → palvelee opiskelijaa sekä alueen työelämää
 - Tarjonnan vaikuttavuus
- **Palveluohjauksen kehittäminen**
 - Opiskelijavalinnat
 - Opiskelijan työllistyminen

Yhteistyö alueen työelämän kanssa:

- Yritykset ja sidosryhmät (VASEK, yrittäjäjärjestöt, kauppakamari, ammattiliitot)
- Säännölliset palaverit (avainasiakkaat, säännölliset asiakkaat ja satunnaiset asiakkaat)
- Asiakastapaamisten sopiminen buukkauspalvelun kautta tai Vamian omana toimintana. Vamian **liidityöpaja** synnyttää viikoittain uusia liidejä
 - Tapaamisten käsikirjoitettu agenda:
 - Nostot yrityksen toiminnasta ja yrityksen tarpeet esiin
 - Vamian kyky auttaa: rekrytointi, henkilöstön osaamisen kehittäminen ja **työnantajamielikuva vahvistaminen**, [Vamian Teknologiatilaisuus-tapahtuma](#)

Teema 2

Pirita Niemi, VIERKO 2, Työpaketti K

Terveiset
hyvinvointialueilta

Monimuotoinen työvoima on pysyvä osa hyvinvointialueita

Yhteenveto

- Vieraskielinen työvoima on jo nyt keskeinen osa palvelutuotantoa, ei tulevaisuuden varasuunnitelma.
- Työelämän monimuotoistuminen etenee nopeammin kuin koulutus-, kieli- ja perehdytysrakenteet.
- Ilman riittävää ammatillista kielitaitoa osaaminen ei pääse näkyviin eikä käyttöön.

K

Yhteiset haasteet nousevat esiin kaikilla alueilla

KIELITAITO

- Kielitaito työelämän pullonkaulana
- YKI-testien ja kielitestauksen ongelmat
- Selkokielen ja visuaalisten materiaalien tarve

TYÖELÄMÄ

- Perehdytyksen ja ohjauksen kuormittavuus
- Työelämätaitojen ja kulttuurierojen vaikutus arkeen
- Vieraskielisten työvoiman pysyvyys ja tulevaisuus

YHTEISTYÖ

Oppilaitosyhteistyön hajanaisuus

ETELÄ-KYMENLAAKSON
TYÖELÄMÄPALVELUT

Hyvinvoinnin edistämisen
Etelä-Kymenlaakson työelä
Kotoutumisen edistämisen
Ohjaamo

Yhteinen malli syntyy oppilaitosten ja hyvinvointialueiden yhteistyöllä

- Yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa on vahvistettava.
- Suomen kielen ja ammatillisen kielen oppiminen tulee integroida tiiviisti tutkinnon osiin ja työelämässä oppimiseen.
- Kielituen on jatkuttava koko opintopolun ajan.
- Oppilaitosten tulee kehittää selkokielistä ja visuaalisia oppimis- ja perehdytysmateriaaleja, joita voidaan hyödyntää myös työpaikoilla.

Suositukses

PRÄSSIPOIKA

KIELENKÄÄNT

Projektityöntekijä

Maija Kujala

**Keski-Suomen
hyvinvointialue**

Sisäinen suomen kielen opetus, Hyvaks

- **Pilotti: Hyvaksin oma S2-opettaja**
- Suomen kielen opetusta eri yksiköissä
- Kehittämistyötä, Moodle-verkkokurssin rakentaminen sekä erilaisten tukimateriaalien tuottaminen ja tekstien selkeyttäminen
- Aiheuttanut mielenkiintoa muillakin hyvinvointialueilla.
- Hyviä asioita lyhyessä ajassa:
 - Ketterä reagointi esiin nouseviin arkihaasteisiin
 - Organisaatiokulttuurin jalkauttaminen ja tiedon jakaminen opetustuokioiden aikana
 - Uuden tiedon tuottaminen
 - Kustannustehokkuus, kun yksiköitä on paljon
- Mahdollisuuksia yhteistyöhön ja kehittämiseen

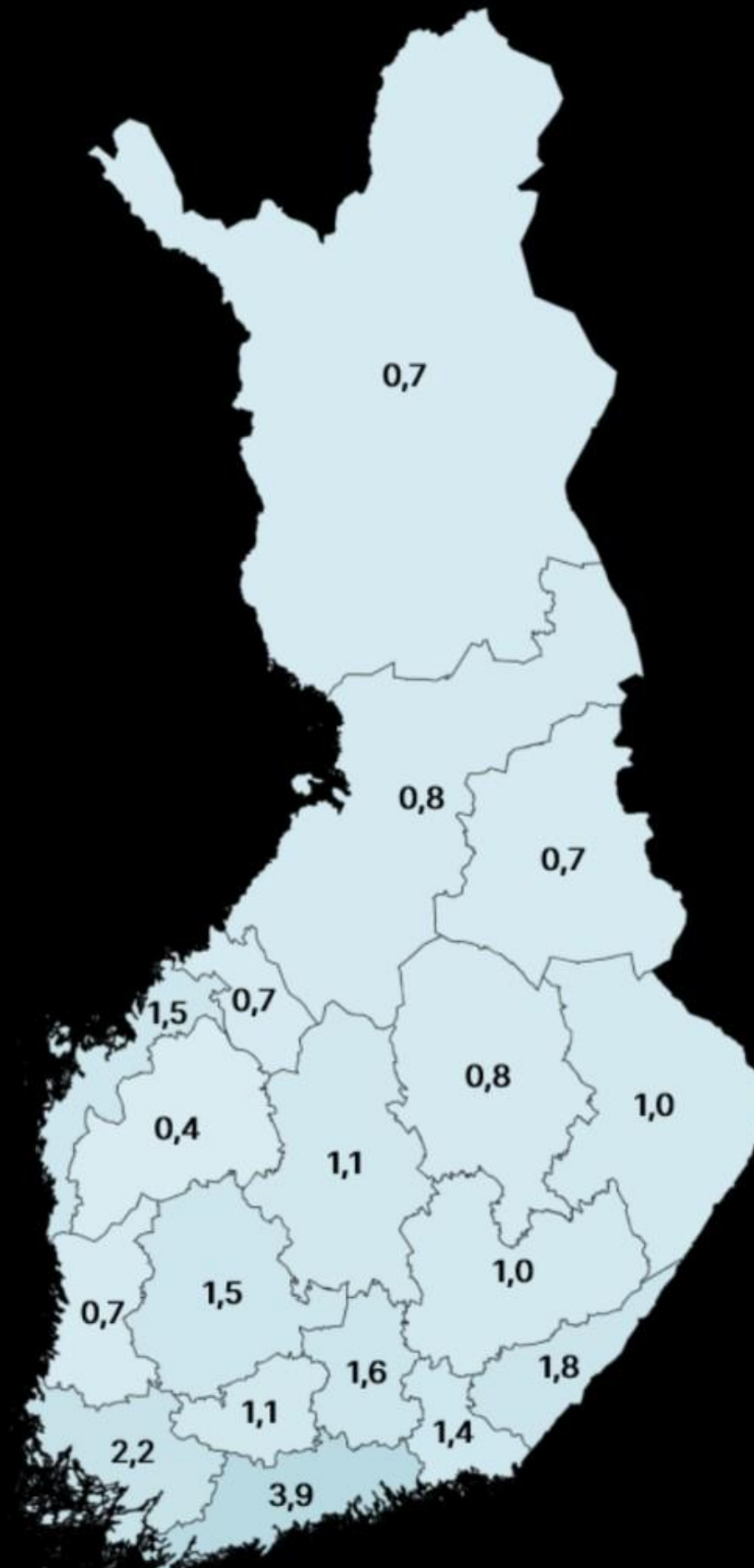
Teema 3

Henna Hyytiä, VIERKO 2

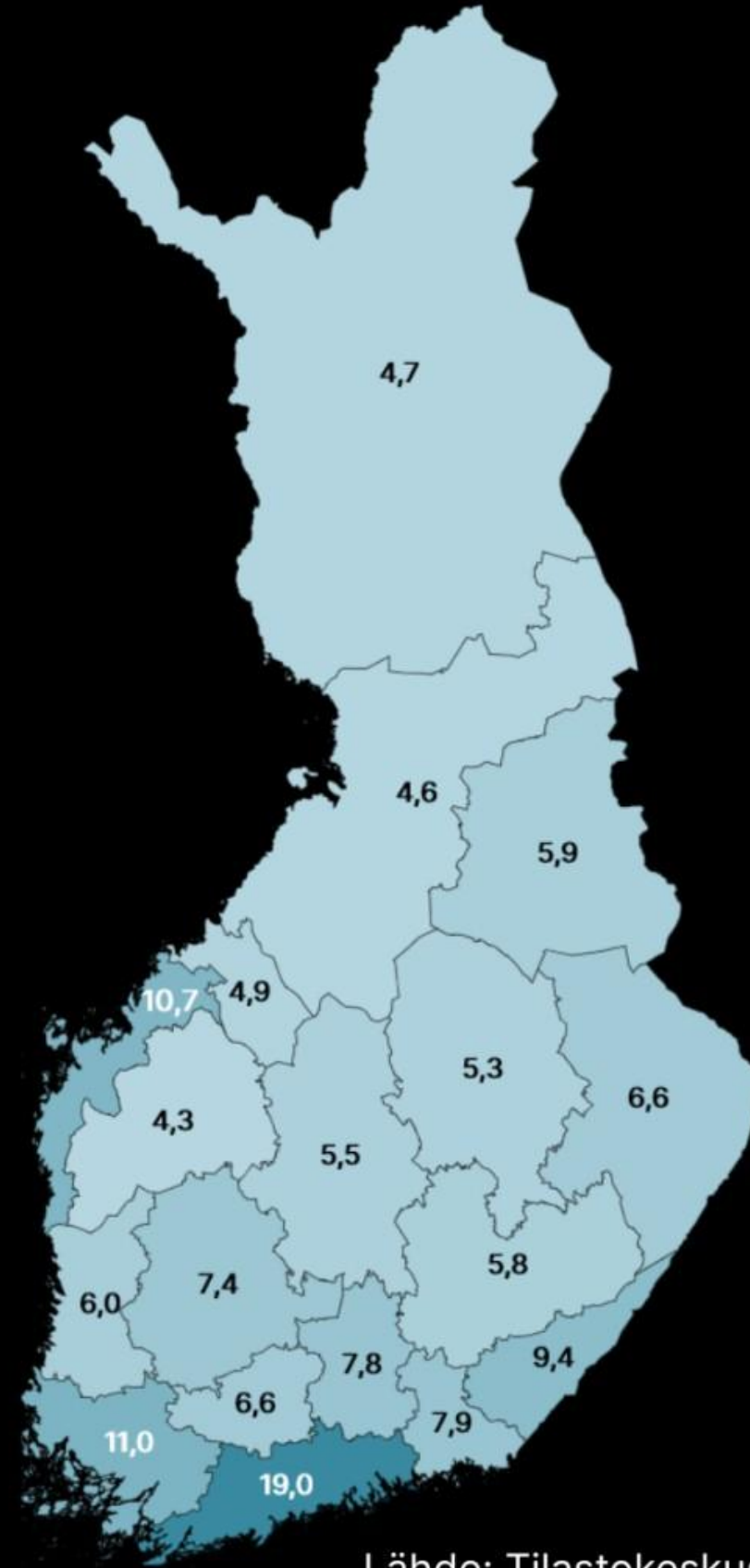
Vieraskieliset ja kielitaito

Vieraskielisten %-osuus väestöstä maakunnittain

Vuosi 2000

Vuosi 2024

Kuva ja sen käyttöoikeus
tähän esitykseen saatu
maakunta-analyytikko
Jukka Lidmanilta
Hämeen liitosta

Lähde: Tilastokeskus
Kuva: Jukka Lidman

Vieraskielisen
väestöosuuden
kasvu
vuodesta 2000
vuoteen 2024
maakunnittain

Maakunta	Vuosi 2000	Vuosi 2024	Absoluuttinen kasvu (prosentti- yksiköissä)	Suhteellinen kasvu (kuinka monta kertaa suurempi)	Suhteellinen kasvu (prosentteina)	Maakunta
Etelä-Pohjanmaa	0,4	4,3	3,9	9,8	975	Etelä-Pohjanmaa
Satakunta	0,7	6,0	5,3	7,6	757	Satakunta
Kainuu	0,7	5,9	5,2	7,4	743	Kainuu
Pohjanmaa	1,5	10,7	9,2	6,1	613	Pohjanmaa
Keski-Pohjanmaa	0,7	4,9	4,2	6,0	600	Keski-Pohjanmaa
Lappi	0,7	4,7	4	5,7	571	Lappi
Pohjois-Savo	0,8	5,3	4,5	5,6	563	Pohjois-Savo
Pohjois-Karjala	1,0	6,6	5,6	5,6	560	Pohjois-Karjala
Kanta-Häme	1,1	6,6	5,5	5,0	500	Kanta-Häme
Etelä-Savo	1	5,8	4,8	4,8	480	Etelä-Savo
Pohjois-Pohjanmaa	0,8	4,6	3,8	4,8	475	Pohjois-Pohjanmaa
Kymenlaakso	1,4	7,9	6,5	4,6	464	Kymenlaakso
Etelä-Karjala	1,8	9,4	7,6	4,2	422	Etelä-Karjala
Keski-Suomi	1,1	5,5	4,4	4,0	400	Keski-Suomi
Varsinais-Suomi	2,2	11,0	8,8	4,0	400	Varsinais-Suomi
Pirkanmaa	1,5	7,4	5,9	3,9	393	Pirkanmaa
Päijät-Häme	1,6	7,8	6,2	3,9	388	Päijät-Häme
Uusimaa	3,9	19,0	15,1	3,9	387	Uusimaa

Työllisyysaluekierroksen TOP 10 - maininnat

- Liian kova kielitaitovaatimus estää pääsyn ammatilliseen oppilaitokseen
- Koulutus kestää liian kauan
- Työpaikkojen vastaanottavuudessa parannettavaa
- Kielen opetus pitää olla toiminnallisempaa, pois luokasta
- Yksilölliset koulutuspolut/räätälöinti tarpeen
- Osaamisen tunnistamista lisää
- Koulutus ei tuo kaikille riittävää kielitaitoa
- Koulutus vietävä työpaikoille
- Vieraskielisille tukimoduuleita nivelvaiheisiin
- Työpaikoille pitää saada kielellistä tukea

Liian kova kielitaitovaade estää pääsyn ammatilliseen oppilaitokseen

Koulutus ei tuo riittävää kielitaitoa

Testien
tasalaatuisuus,
arviointi-
osaaminen

Ei tietoa, mitä
kielitaidolle
tapahtuu

Kielitaito liian
heikko
työvoima-
palveluihin
tullessa

KOTO ei
tuo riittävää
kielitaitoa

Johtaa
limboon
palveluiden
välillä

Kielitaito
ei riitä
kouluun

Kielitaito
ei riitä
töihin

Rehtori: "Tänä syksynä aloittaneella ryhmällä on tullessaan selvästi parempi suomen kieli"

Pirjo Nenola

Yhtenä tavoitteena lukiokoulutuksen tarjoamisella ulkomaisille opiskelijoille Suomen lukioissa on ollut, että opiskelija hakee jatko-opintoihin tai töihin Suomessa. – Ensimmäisen erän sa kipuillimme suomen kielen osaamisesta. Näillä on selvästi parempi suomen kieli, Suanto kertoo tänä syksy-

nä opiskelunsa aloittaneista, Sonkajärven lukion rehtori Evellina Suanto kertoo. Myös vuosi sitten tulleet ovat oppineet suomea. – Heidän välillään on eroja. On päätetty, että ruotsa-
mien kohdalla koto-opin-
keita ei enää tueta eli se-
kä ruotsinkielisetkin pärjää-
misessään ylioppilaskokeis-
sa, Suanto sanoo. Suanto toteaa, että oppi-
laille on painotettu, että jat-

ko-opintoja varten Suomessa on osattava suomen kieltä. Sonkajärvelle tulleet ulkomaiset opiskelijat asuvat kunnan vuokra-asunnoissa. Suanto toteaa, että yhteis-
töille hedelmällisempää, jos he asuisivat perheissä, mutta perheitä tarvittaisiin aika paljon ja perheiden pitäisi pystyä olemaan myös kasvattajia teinivuosiaan eläville opiskelijoille.

Vuosi sitten Sonkajärven lukiossa aloittaneista opiskelijoista oli Ylioppilaskeskuksella ollut kiinnostusta lukion alkeiden talotekniikkaan liittyvät opinnot. Aung puhuu jo hyvää suomea. Hänellä on suunnitelmassa ensi vuonna ryhtyä suorittamaan mahistutkintoa Iisalmissa. – Olen iloinen täällä Sonkajärvellä. Tällä hetkellä kaikki on hyvin. Kaverit

auttavat, Aung kertoo. Hänellä on aasialaisten lukiokavereidensa ohessa suomalaisia kavereita, jotka asuvat eri puolilla pitäjää. Iisalmikin on tullut nalle tutuksi jalkapalloharrastuksen kautta. Viime talvikauden myötä Aung pakeni kuka-teleamalla musiikkia. – Oli myös kivaa, kun valkoista lunta. Suuresta kiinalaiskaup-

Iisalmen Sanomat 17.9.2025

Työpaikkojen vastaanottavuudessa parannettavaa

Moni-
kulttuurisuus
- osaamista
lisää

Koulutus
työn
yhteyteen

Kielen rooli
eri aloilla

Työelämän
ääni
mukaan

Englannin
kieli
käyttöön

Enemmän
oppi-
sopimuksia

TUVAan
työ-
harjoittelua

Kielellinen
tuki
työpaikoille

KOTOon
työelämä-
jaksoja

Laadukkaat
työssä-
oppimis-
paikat

Kenen kanssa palveluita tuotetaan?

Inhouse/
sidosryhmä-
hankintaa

Kansanopistot
yhteistyö-
kumppaneina

KOTot ja
kielitestit
yrityksiltä

Hankkeet
tuottavat
palveluita

Hankepäälikkö

Elina Keränen

Työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut

Kajaanin kaupunki

Kajaanin kaupunki

Punainen Risti
Oulun piiri

Euroopan unionin
osarahoittama

Kajaanissa kielen oppimista tuetaan:

- **Kohtaamispaikkatoiminnalla:** kotoutumispalveluiden Völjy, seurakunnan olohuone, kulttuurilaitosten kielikahvilat, perheiden pesäkolot (MLL, srk, hva)
- **Tiiviillä yhteistyöllä:** kaupunki, hyvinvointialue, yhdistykset, oppilaitokset ja vapaa sivistystyö
- **Työllisyysavustuksilla yhdistyksille:** mm. toiminnalliset suomen kielen ryhmät
- **Hankerahoituksilla:** mm. Kotona Kajaanissa, Next Level, Flow (toiminnan, retkien ja työpajojen avulla)

Kuva: Minna Hyvönen

Teema 4

Alueellinen yhteistyö

Sari Aarnio

NOSTOJA

Hyviä käytäntöjä ja toimivia malleja

- Säännölliset verkostotapaamiset ja yhteiset palaverit - toimivat toimintarakenteet
- palveluntuottajien osallistaminen suunnitteluun ja toteutukseen
- Non-stop - ja monimuotoiset koulutusmallit
- Yhteiset yrityskäynnit ja yritysten tarpeisiin pohjautuvat koulutukset - paikalliset ratkaisut

Kehitysehdotuksia

- Yritysten monikulttuurisuusosaamisen ja vastaanottavuuden lisääminen
- Nivelvaiheen ohjauksen ja työelämässä oppimisen tuen vahvistaminen

Asiantuntija

Karoliina Ahola

Pohjois-Karjalan työllisyysalue,
työllisyyden ekosysteemi

Joensuun kaupunki

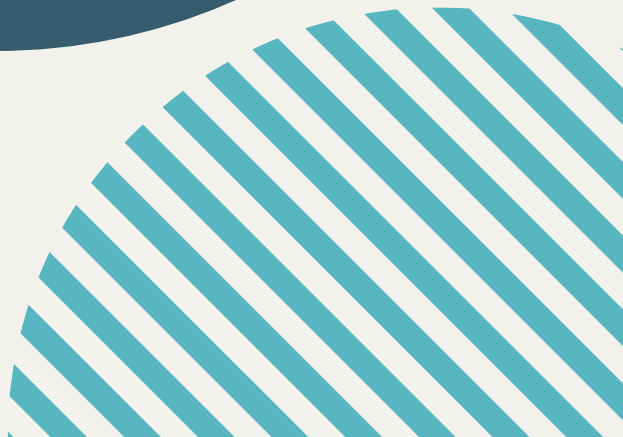
Pohjois-Karjalan työllisyyden ekosysteemi

- Perustuu vapaaehtoisuuteen ja sopimuksellisuuteen. Arvoverkoston toimijat allekirjoittaneet ekosysteemisopimuksen:
 - Työllisyysalue
 - Kunnat
 - Hyvinvointialue, Kela, ELY-keskus
 - Oppilaitokset
 - Kehittämisyhtiöt
 - Maakuntaliitto, yrittäjäjärjestöt
- Lisäksi muitakin sidosryhmiä osallistetaan tarpeen mukaan
- Toimintamalli ja kehittämisohjelma (kehittämistyöryhmät teemoittain)
- Hallinnoinnista vastaa työllisyysalueen vastuukunta Joensuun kaupunki

Yhteenveto

- Yhteistyö vaatii selkeitä rakenteita, rooleja ja tiedonkulkua.
- Tiedon jakaminen on välttämätöntä osaksi arjen prosesseja.
- Tarvitaan matalan kynnyksen koulutuspolkuja, joissa kielituki kulkee mukana työpaikoille asti.
- Kielitaitovaatimuksia on joustavoitettava ja kielitestausta yhdenmukaistettava.
- Vieraskielisten työllistymisen edistäminen edellyttää monikulttuurisuusosaamista ja asenteiden muutosta.

Näkymiä toimintaympäristöön

Johtava asiantuntija

Laura Koivisto-Khazaal

MDI

Kiitos

